193553 - Altın ve Gümüşteki Nisap, Saf hâlleri Esas Alınır

Soru

Zekât nisabının hesabında kullanılan altın ayarı 24 ise, gümüşte hangi ayar esas alınır? Zira gümüşün birden fazla ayarı vardır.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:
Altın veya gümüş, saf hâliyle nisab miktarına ulaştığında, her ikisinde de zekât farz olur.
Aynı şekilde, karışık yahut ayarı düşük (içinde başka maddeler bulunan) altın veya gümüşün saf miktarı nisaba ulaştığında ve üzerinden bir yıl geçtiğinde de zekât gerekir.

İmam Şevkânî rahimehullah şöyle demiştir:
“‘Saf hâlde olmaları’ ifadesi doğrudur. Zira altın ve gümüşe başka maddeler karıştırıldığında, o karışım kısmına zekât gerekmez. Yalnızca saf altın ve saf gümüş zekâta tâbidir. Bu ister kaliteli ister düşük nitelikte olsun fark etmez; çünkü kötü cins altına da ‘altın’, düşük nitelikli gümüşe de ‘gümüş’ adı verilir.” (*es-Seylü’l-Cerrâr*, s. 234)

İkincisi:
Uzmanların beyanına göre, saf altının (24 ayar) zekât nisabı 85 gramdır. Bu ayar, 1000’de 999 saflık derecesine sahip olup, altının en yüksek saflık derecesidir.

Saf gümüşün nisabı ise yaklaşık 595 gramdır. Kim bu miktarda gümüşe sahip olursa —ister külçe, ister ziynet, ister paraya veya ticaret malına çevrilmiş olsun— üzerinden bir yıl geçtiğinde zekâtını vermesi gerekir.
Uzmanların ifadesine göre, saf gümüş 1000 ayar olarak kabul edilir.

Buna göre, ister saf ister karışık, ister altın ister gümüş olsun; yahut ticaret malları veya hisse senetleri gibi başka mallar türünden olsun, mal nisaba ulaştığında ve üzerinden bir yıl geçtiğinde zekât farz olur.

Burada esas olan, nisab miktarına ulaşmaktır; ayar derecesi değildir.
Zira bazen düşük ayarlı bir karışım nisab miktarına ulaşabilir, bazen de yüksek ayarlı saf metal ulaşmayabilir.

Nisabı tespit etmek için, uzmanlardan saf gümüşün gram fiyatını sorabilir; malınızın değeri, 595 gram saf gümüş değerine ulaştığında zekât yükümlülüğünün doğduğunu anlayabilirsiniz.

Allah Teâlâ en doğrusunu bilendir.

Daha fazla bilgi için (145770) ve (19901) numaralı sorunun cevabına bakınız.